

عنوان مقاله:

روند تغییرات دمای هوا و بارش در مناطق مختلف ایران

محل انتشار:

مجله فیزیک زمین و فضا، دوره 43، شماره 3 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 17

نویسندگان:

Omid Alizadeh-Choobari - استادیار، گروه فیزیک فضا، موسسه ژئوفیزیک دانشگاه تهران، ایران

Mohammad Saeed Najafi - دانشجوی دکتری، گروه اقلیم شناسی، دانشکده جغرافیا و برنامه ریزی، دانشگاه تبریز، ایران

خلاصه مقاله:

در این پژوهش با استفاده از داده های هواشناسی ۱۵ منطقه ایران از سال ۱۹۵۱ تا ۲۰۱۳، روند تغییر دما و بارش تجمعی سالانه مطالعه شده است. نتایج نشان داد که دماهای کمینه، بیشینه و میانگین روزانه در بیشتر مناطق ایران روندهای افزایشی داشته اند. روند افزایشی دمای کمینه بیشتر از روند افزایشی دمای بیشینه بوده است که عمدتاً ناشی از گسترش شهرسازی است که از طریق مسدود کردن تابش طول موج بلند خروجی نقش موثرتری در افزایش دمای کمینه ایفا می کند. همچنین، آلودگی هوای شهری باعث کاهش تابش خورشیدی رسیده به سطح زمین می شود؛ بنابراین روند افزایش دمای بیشینه را کند می کند. دما در ایران عمدتاً در دهه های ۱۹۸۰ و ۱۹۹۰ دچار یک جهش شده است، به نحوی که متوسط دما در دوره بعد از جهش بیش از دوره قبل از جهش بوده است. بیشتر مناطق ایران در طول دوره مورد مطالعه روند کاهشی را در مقدار بارش تجربه کرده اند، اگرچه نقطه تغییر معناداری در داده های بارش تجمعی سالانه وجود نداشت. کاهش مقدار بارش، به همراه افزایش دمای هوا بیانگر این است که ایران طی چند دهه گذشته به طور تصاعدی خشک تر شده است. روند کاهشی بارش در ایران برخلاف میانگین جهانی است که افزایش بارش را به واسطه افزایش دما نشان می دهد. اقلیم گرم مناطق خشک و نیمه خشک جنب حاره ای که بیشتر مناطق ایران را تحت تاثیر قرار می دهد، باعث می شود که زمان بیشتری برای اشباع جو از بخار آب و شروع بارش صرف شد. بنابراین، بخار آب بیشتری از طریق گردش کلی جو و قبل از شکل گیری بارش به عرض های جغرافیایی بالاتر منتقل می شود.

کلمات کلیدی:

تغییر اقلیم، روند تغییر دما و بارش، مناطق جنب حاره ای

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1806532>

